

VN Rapport: creatieve economie wereldwijde groeimotor

De creatieve economie is hard op weg om een van 's werelds meest dynamische, economische sectoren te worden. Dat concludeert het recente Creative Economy Report 2008 van de Verenigde Naties.

Het Creative Economy Report 2008 is het eerste dat de VN uitbrengt over het thema creatieve economie. De VN concludeert dat er sprake is van een concept van de economie dat gebaseerd is op de dynamiek van de creatieve industrie. Volgens de VN ontwikkelt deze economie zich op het kruispunt van kunst, cultuur, business en technologie en draait zij om de creatie, productie en distributie van goederen en diensten waarbij sprake is van intellectueel eigendom.

Alleen al in de periode 2000-2005 is de handel in creatieve goederen en producten wereldwijd elk jaar met 8,7 procent gegroeid. De waarde van de wereldexport in voortbrengselen van de creatieve economie schat de VN op \$ 424,4 miljard in 2005, vergeleken met \$ 227,5 miljard in 1996. In totaal heeft de creatieve industrie een aandeel van 3,4 procent van de totale wereldeconomie en dat percentage blijft vooralsnog groeien.

Opkomende markten

Niet alleen de westerse landen hebben overigens van deze groei geprofiteerd. In 2005 werd China 's werelds grootste producent en exporteur van creatieve producten met een toegevoegde waarde. Ook andere opkomende Aziatische markten profiteren van deze groei. De VN concludeert dat de creatieve economie ook een ontwikkeldimensie kent die landen in de derde wereld in staat stelt om zowel hun creativiteit te ontwikkelen, de diversiteit van hun cultuur te bewaken en daar ook nog eens geld aan verdienen. Daarvoor hebben ontwikkelingslanden allereerst wel een goed nationaal beleid nodig dat de creatieve economie erkent en stimuleert, maar zijn er daarnaast ook internationale afspraken nodig die de handel niet belemmeren en het intellectueel eigendom van de producenten beschermen. Omdat het aan wet- en regelgeving vaak nog ontbreekt in vele ontwikkelingslanden, met name in Afrika, kunnen deze de potentie van hun eigen cultuur niet afdoende realiseren.

Definitieprobleem

Beleed moet ergens op gebaseerd zijn en het probleem met onderzoeken voor de creatieve economie, zo stelt de VN, is dat er geen eenduidige definitie bestaat van het begrip creatieve economie. Dat de creatieve industrie er het hart van vormt, is voor iedereen evident, evenals het feit dat de creatieve economie niet ophoudt bij deze ene sector.

Echter, concepten als 'de creatieve klasse' (Richard Florida), 'de creatieve stad' waarbij cultuur een bindende rol speelt (Charles Landry), 'cultural creatives' (Paul Ray), dat meer uitgaat van een menstypologie of John Howkins' definitie van de creative economy die zich vooral richt op intellectueel eigendom: ze handelen weliswaar over uitingen van hetzelfde verschijnsel (creativiteit als motor van ontwikkeling) maar meten op een dermate verschillende wijze dat ze niet te combineren zijn.

De VN roept in haar rapport met name op tot het vormen van een stevig classificatiesysteem, zodat duidelijk wordt welk bewijsmateriaal er nou eigenlijk verzameld moet worden om wereldwijd beleid te kunnen maken. Met andere woorden: wat ga je nu eigenlijk meten als je creativiteit meet? Vooralsnog vergelijkt men appels met peren, zo menen de Verenigde Naties.

Multifunctioneel

De creatieve economie is van nature multidisciplinair en multidimensionaal. Alleen naar economisch beleid kijken heeft geen zin, zegt het rapport. Ook ruimtelijke ordening, sociaal beleid, cultuurbeleid, onderwijs en arbeidsmarkt, toerisme, investeringen en technologie

spelen een rol. Gelet op het karakter van de creatieve industrie verwacht de VN dat overal in de wereld vooral het midden- en klein bedrijf een sleutelrol zal gaan spelen bij de ontwikkeling van de sector. 'Het MKB zou de hoeksteen kunnen worden voor lokale gerichte strategieën voor een duurzame ontwikkeling van de creatieve industrie die het economische, culturele en sociale leven van de gemeenschap versterken,' aldus het rapport.

Vanwege de groei van de creatieve industrie in Nederland en het feit dat deze sector dikwijls andere eisen stelt aan arbeidsomgevingen en organisatie- of samenwerkingsvormen, zal de creatieve economie steeds vaker een item mogen zijn op de sociale innovatie agenda.